Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3671

[Total No. of Pages : 2

[6307]-561

First Year M.A.

PSYCHOLOGY

PSY-501-MJ: Cognitive Processes

(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words: **[15]**

a) Explain in detail the history & methods of cognitive Psychology.

b) Describe the contemporary approaches of cognitive Psychology.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words: **[15]**

a) Define Psychophysics. Discuss the basic concepts in Psychophysics.

b) Explain the computational model and gestalt approach of perception.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words: **[15]**

a) State the cognitive components of writing.

b) Explain the speaking and reading skills.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words: **[15]**

a) Write on nature of problem solving cycle. Discuss the obstacles in and aids to resolve in problem solving.

b) Define Reasoning. Illustrate the types of reasoning.

Q5) Answer any two of the following in each 100 words each. **[10]**

a) Cognitive Map

b) Signal Detection Theory

c) Multilingualism

d) Creativity

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

PC3671

[6307]-561

First Year M.A.

PSYCHOLOGY

PSY-501-MJ: Cognitive Processes

(2023 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहवी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) बोधनिक मानसशास्त्राचा इतिहास आणि पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) बोधनिक मानसशास्त्र विषयी समकालिन दृष्टिकोन विशद करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मानसभौतिकी ची व्याख्या द्या. मानसभौतिकी मधिल विविध संकल्पना यावर चर्चा करा.

ब) संवेदन विषयी गणकीय आणि गेस्टाल्ट प्रारूप स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) लेखन विषयी बोधनिक घटक स्पष्ट करा.

ब) बोलणे आणि वाचन विषयी कौशल्यांचे वर्णन करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) समस्या परिहार चक्र चे स्वरूप स्पष्ट करा. समस्या परिहार मधिल अडथळे आणि अडथळे सोडविण्यातील साधने यावर चर्चा करा.

ब) तर्क करणेची व्याख्या द्या. तर्क करण्याचे विविध प्रकारांचे वर्णन करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) बोधनिक नकाशा

ब) संकेत शोध उपपत्ती

क) बहुभाषिकत्त्व

ड) सर्जनशीलता

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3672

[Total No. of Pages : 4

[6307]-562

First Year M.A.

PSYCHOLOGY

PSY-MJ-502: Psychometrics

(2023 Pattern) (Semester-I)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***English version is valid.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is a test? Discuss the steps in test constructions.

b) Discuss the types of intelligence tests.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is Validity? Discuss the types of validity.

b) What is Reliability? Discuss different types of reliability in detail.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss the test used in the field of industrial Psychology.

b) Explain the issues in test administration.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss the Classical item analysis with a person based test.

b) Explain the test used in the field of clinical psychology.

Q5) Answer any two of the following in about 250 words. **[15]**

a) Developmental Norms.

b) NEO-PI

c) Copyright of Psychological test.

d) Stress Scale.

■■■■

Total No. of Questions : 5]

PC3672

[6307]-562
First Year M.A.
PSYCHOLOGY
PSY-MJ-502: Psychometrics
(2023 Pattern) (Semester-I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मानसशास्त्रीय चाचणी ची व्याख्या लिहा. चाचणी निर्मिती मधील टप्पे स्पष्ट करा.

ब) बुद्धिमत्ता चाचण्यांची सविस्तर चर्चा करा.

प्र.2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) यथार्थता म्हणजे काय? यथार्थतेच्या प्रकारांची चर्चा करा.

ब) विश्वसनीयता महणजे काय? विविध प्रकारच्या विश्वासार्हतेची तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.3) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) औद्योगिक मानसशास्त्र क्षेत्रात वापरल्या जाणाऱ्या चाचणीची चर्चा करा.

ब) चाचणी प्रशासनातील समस्या स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) अभिजात व्यक्तीनिष्ठ विधान विश्लेषण या विषयी चर्चा करा.

ब) चिकित्सा मानसशास्त्रात या क्षेत्रात उपयोगात येणाऱ्या चाचण्यांविषयी सविस्तर लिहा.

प्र.5) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) विकासात्मक मानदंड

ब) NEO-PI चाचणी

क) चाचणी वापराविषयी हक्क

ड) ताण मापन चाचणी

■■■■

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3673

[Total No. of Pages : 4

[6307]-563

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

PSY-503-MJ : Statistics for Psychology

(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to right indicate full marks.***
3) ***Use of non-scientific calculator is allowed.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is probability? Discuss about various properties and applications of normal distribution curve with suitable examples.

b) Given below is a normally distributed data, where M = 75, SD = 20 and N = 160

i) How many cases would fall below the score of 75?

ii) How many cases would lie between 50 and 80?

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is correlation? State various concepts related to Partial and Multiple correlation.

b) The following are the scores on the two tests. Apply an appropriate technique to find out the relationship between them and interpret the obtained results.

Test A	22	24	24	27	29	28	21	20	28
Test B	78	88	89	76	85	81	90	95	86

P.T.O.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Explain with suitable example about significance of differences between means for independent groups and dependent groups.

b) The following data represents the marks of six students by three teachers in terms of their performance on a verbal skill :

Students	Marks given by the teachers		
	A	B	C
1	8	4	3
2	6	4	4
3	8	6	6
4	10	9	7
5	12	10	9
6	14	12	10

Apply suitable technique to answer the following questions:

i) Did the teachers discriminate among the students in their marking?

ii) Did the teachers differ among themselves in their marking?

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is non-parametric statistics? Explain various tests for dependant groups in detail.

b) In a survey about women are more competitive in getting job than men, following reply was received from 200 men and women :

	Yes	No
Men	34	46
Women	72	48

Were these responses independent or related to a particular gender?

Q5) **Answer any two of the following in 150 words each :** **[10]**

a) Linear Regression

b) Percentile & Percentile Rank

c) Errors in framing Hypothesis

d) Chi Square Test

Total No. of Questions : 5]

PC-3673

[6307]-563
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY-503-MJ : Statistics for Psychology
(2023 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) साधू कॅल्क्युलेटर वापरण्यासा परवानगी आहे.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांमध्ये उत्तर द्या : **[15]**

अ) संभाव्यता म्हणजे काय? योग्य उदाहरणांसह सामान्य वितरण वक्रच्या विविध गुणधर्म आणि उपयोगांबद्दल चर्चा करा.

ब) खाली दिलेला सामान्यपणे वितरित केलेला डेटा आहे. जेथे M = 75, SD = 20 आणि N = 160

i) किती निरीक्षणे 75 प्राप्तांकच्या खाली येतील?

ii) 50 ते 80 प्राप्तांकच्या दरम्यान किती निरीक्षणे असतील?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांमध्ये उत्तर द्या : **[15]**

अ) सहसंबंध म्हणजे काय? आंशिक आणि एकाधिक सहसंबंध यासंबंधित विविध संकल्पना सांगा.

ब) दोन चाचण्यांमधील गुण खालीलप्रमाणे आहेत. त्यांच्यातील संबंध शोधण्यासाठी आणि प्राप्त परिणामांचा अर्थ लावण्यासाठी योग्य तंत्र वापरा.

चाचणी A	22	24	24	27	29	28	21	20	28
चाचणी B	78	88	89	76	85	81	90	95	86

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांमध्ये उत्तर द्या : **[15]**

अ) स्वतंत्र गट आणि आश्रित गट यांच्यातील मध्यमानातील फरकांचे महत्त्व योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) खालील प्रदत्तमध्ये तीन शिक्षकांनी सही विद्यार्थ्यांचे गुण त्यांच्या शाब्दिक कौशल्यावरील कामगिरीच्या संदर्भात दर्शविले आहेत :

विद्यार्थी	विद्यार्थ्यांना शिक्षकांनी दिलेले गुण		
	A	B	C
1	8	4	3
2	6	4	4
3	8	6	6
4	10	9	7
5	12	10	9
6	14	12	10

खालील प्रश्नांची उत्तरे देण्यासाठी योग्य तंत्र वापरा :

i) शिक्षकांनी मार्किंगमध्ये विद्यार्थ्यांमध्ये भेदभाव केला का?

ii) शिक्षक त्यांच्या मार्किंगमध्ये भिन्न होते का?

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांमध्ये उत्तर द्या : **[15]**

अ) अप्राचलिक संख्याशस्त्र म्हणजे काय? अवलंबी गटांसाठी असलेल्या विविध चाचण्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

ब) नोकरी मिळविण्यासाठी पुरुषांपेक्षा महिला अधिक स्पर्धात्मक असतात या सर्वेक्षणात 200 स्त्री–पुरुषांकडून पुढील उत्तरे प्राप्त झाली :

	होय	नाही
पुरुष	34	46
स्त्रीया	72	48

हे प्रतिसाद स्वतंत्र होते की विशिष्ट लिंगाशी संबंधित होते?

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे प्रत्येकी 150 शब्दांत उत्तर द्या : **[10]**

अ) रेखीय प्रतिगमन

ब) शतमक आणि शतमक रँक

क) गृहीतक तयार करण्यातील त्रुटी

ड) काई वर्ग चाचणी

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3674

[Total No. of Pages : 2

[6307]-564

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

PSY - 510 - MJ : Psychology of Adjustment

(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe the roots of happiness.

b) Describe the approaches to Psychology of Adjustment.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe the vulnerable areas in marital adjustment.

b) Describe the consequences of divorce.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss the models of Career Choice and Development.

b) Describe the process of choosing a career.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe sexual harassment and its effects. Discuss the ways to describe sexual harassment.

b) Describe the role expectations for males and problems with the male role.

Q5) Answer any two of the following in about 150 words each. **[10]**

a) Mindfulness

b) Divorce and its aftermath

c) Job burnout

d) Sexual identify and sexual orientation

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

PC3674

[6307]-564

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

PSY - 510 - MJ : Psychology of Adjustment

(2023 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) आनंदाचे स्त्रोत वर्णन करा.

ब) समायोजन मानसशास्त्रातील दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) वैवाहिक समायोजनातील संवदेनशील घटकांचे वर्णन करा.

ब) घटस्फोटाच्या परिणामांचे वर्णन करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) करीअर निवड व विकासाच्या प्रारूपांची चर्चा करा.

ब) करीअर निवडीच्या प्रक्रियेचे वर्णन करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) लैंगिक अत्याचार आणि त्याचे परिणाम यांचे वर्णन करा. लैंगिक अत्याचार कमी करण्याचे मार्ग सांगा.

ब) पुरूष भूमिकेतील अपेक्षा आणि पुरूष भूमिकेतील समस्या यांचे वर्णन करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर प्रत्येकी 150 शब्दांत उत्तर लिहा. **[10]**

अ) सजगता

ब) घटस्फोट व त्याचा परिपाक

क) कामाचा शीण

ड) लैंगिक ओळख आणि लैंगिक अभिमुखता

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3675

[Total No. of Pages : 4

[6307]-566
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 511 - MJ : Psychology of Aging
(2023 Pattern NEP) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carries equal marks.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Define Aging. Explain the life span perspective of aging.

b) Define Aging. Discuss the psychological issues in old age homes.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Explain the changes in mobility experienced in old age along with its psychological implications.

b) Elaborate brain-behaviour relationship with suitable examples.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Elaborate the role of Self evaluations of memory abilities in detail with reference to aging.

b) Evaluate how automatic retrieval affects age differences in memory.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Discuss the Leisure activities and life after retirement in old age.

b) What are the various family dynamics in relation to psychology of old age?

Q5) **Write short notes on any two of the following in 150 words each.[10]**

a) Caregiving

b) Preventive measures of Parkinson's disease.

c) Demographics of Aging

d) Memory monitoring in aging.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PC-3675

[6307]-566
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 511 - MJ : Psychology of Aging
(2023 Pattern NEP) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) *सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) *सर्व प्रश्ना समान गुण आहेत.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वृद्धावस्थाची व्याख्या द्या. वृद्धावस्था विषयी जीवनकाल दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

ब) वृद्धावस्थाची व्याख्या द्या. वृद्धाश्रमांमधील मानसशास्त्रीय समस्यांवर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वृद्धावस्थेत हालचालींविषयी येणारा अनुभव आणि त्याचे मानसशास्त्रीय परिणाम स्पष्ट करा.

ब) मेंदू-वर्तन यांचा संबंध योग्य उदाहरणासह विस्तृतपणे मांडा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वृद्धावस्थेतील स्मृती क्षमता विषयी स्व-मुल्यांकनाची भूमिका यावर विस्तृत चर्चा करा.

ब) स्मृतीच्या वयानुरूप स्वायत प्रत्यानयन प्रक्रियेवर कसा परिणाम होतो हे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वृद्धावस्थेत फावला वेळ आणि निवृत्तीनंतरचे जीवन यावर चर्चा करा.

ब) वृद्धावस्थेचे मानसशास्त्र यातून कुटुंब विषयी विविध गतिशीलता काय आहेत?

प्रश्न *5)* खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) काळजी घेण

ब) पार्किंन्सन आजारवरील प्रतिबंधात्मक उपयोजन

क) वृद्धावस्था विषयी गुणविशेष

ड) वृद्धावस्थेतील स्मृतीची देखरेख

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3676

[Total No. of Pages : 4

[6307]-567
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY-512-MJ : Sports Psychology
(2023 Pattern NEP) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words : [15]**

a) Discuss methods of studying sports psychology.

b) Discuss importance of sports psychology for athletes and coaches.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words : [15]**

a) What is emotion? Discuss emotion - performance relationship in detail.

b) Discuss in detail motor learning in sports.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words : [15]**

a) Discuss inter-personal communication and coach - athlete relationship in detail .

b) Discuss types of spectators and their effects on sport performance.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words : [15]**

a) Discuss congnitive interventional strategies in detail.

b) Discuss biofeedback method in detail.

Q5) **Answer any two of the following in 150 words each :** **[10]**

a) Sports Psychology

b) Importance of personality in sports

c) Situational Leadership

d) Progressive Relaxation.

Total No. of Questions : 5]

PC-3676

[6307]-567
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY-512-MJ : Sports Psychology
(2023 Pattern NEP) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) खेळाच्या मानसशास्त्राच्या आभ्यास पद्धतींची चर्चा करा.

ब) धावपटू आणि प्रशिक्षक यांच्यासाठी खेळाच्या मानसशास्त्राचे महत्व यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भावना म्हणजे काय? भावना-निर्वर्तन संबंधाची सविस्तर चर्चा करा.

ब) खेळातील कारक अध्ययन याची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आंतर-वैयक्तिक संप्रेषण आणि प्रशिक्षक-धावपटू संबंध यांची सविस्तर चर्चा करा.

ब) प्रेक्षकांचे प्रकार आणि त्यांचा खेळ निर्वर्तनावर होणारा परिणाम यांवर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) बोधात्मक आंतरनिरसन तंत्रांची सविस्तर चर्चा करा.

ब) बायोफिडबॅक पद्धतीची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर प्रत्येकी** 150 **शब्दांत लिहा :** **[10]**

अ) **खेळाचे मानसशास्त्र**

ब) **खेळातील व्यक्तिमत्वाचे महत्व**

क) **परिस्थितीजन्य नेतृत्व**

ड) **प्रगमनशील शिथिलीकरण**

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PC-3677

[Total No. of Pages : 4

[6307]-568
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 541 - RM : Research Methods in Psychology
(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate total marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) How to write a research report using APA style? Discuss important components.

b) Explain with example concept of successive independent samples and cross-sectional research.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Elaborate with example features of random groups design.

b) Describe different types of scales with appropriate examples.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Compare cohort design with time series design and explain the advantages of each design.

b) What is a single case design? State the limitations of it.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) State the methods of data collection used in qualitative research. Explain the Participant Observation method in detail.

b) Elaborate on the method of Social constructionist discourse Analysis.

Q5) **Answer any two of the following in about 150 words each.** **[10]**

a) Hypotheses

b) Principles of experimental design

c) Multiple regression

d) Grounded theory

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 4]

PC-3677

[6307]-568
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 541 - RM : Research Methods in Psychology
(2023 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) एपीए पद्धतीने संशोधन अहवाल लेखन कसे केले जाते? संशोधन अहवाल लेखनाच्या विविध घटकांवर चर्चा करा.

ब) सलग स्वतंत्र नमुने आणि क्रॉस सेक्शनल या संकल्पना योय उदाहरणसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) यादृच्छिक समूह आराखड्याचे योग्य उदाहरणसह वर्णन करा.

ब) योग्य उदाहरणसह विविध प्रकारच्या श्रेणी स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) कोहोर्ट आराखडा आणि कलिक आराखडा यांमध्ये तुलना करा आणि प्रत्येक आराखड्यातील फायदे स्पष्ट करा.

ब) एक व्यक्ती आराखडा म्हणजे काय? एक व्यक्ती आराखड्यातील मर्यादा लिहा.

प्रप्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) गुणात्मक संशोधनातील प्रदत्त संकलन पद्धतींवर लिहा. सहभागी निरीक्षण पद्धती स्पष्ट करा.

ब) सोशल रचनावाद विचार विश्लेषण पद्धतीचे वर्णन करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप प्रत्येकी 150 शब्दात लिहा.** **[10]**

अ) **अभ्युपगम**

ब) **प्रायोगिक आराखड्याची तत्वे**

क) **बहुविध प्रचरण**

ड) **ग्राउंडेड सिद्धांत**

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3678

[Total No. of Pages : 4

[6307]-569
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 551 - MJ : Learning & Memory
(2023 Pattern) (NEP) (CBCS) (Semester - II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) What is classical conditioning. Write in detail on characteristics of classical conditioning with suitable example.

b) Define learning explain the methods of learning.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Explain the Guthrie's theory of learning.

b) What is transfer of learning? Write on types of transfer of learning.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) What is long term memory? Discuss Tulving's model.

b) Write in detail on working Memory.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Discuss the interference and amnesia theory of forgetting.

b) Discuss the educational and clinical implications of failure of Memory.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 150 words each.[10]**

a) Serial Learning

b) Neurophysiology

c) Tip-of tongue phenomenon

d) Synaptic plasticity

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PC-3678

[6307]-569
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - 551 - MJ : Learning & Memory
(2023 Pattern) (NEP) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे बंधनकारक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) अभिजात अभिसंधान म्हणजे काय? अभिजात अभिसंधानाची वैशिष्ट्ये सविस्तर योग्य उदाहरणांसहित लिहा.

ब) अध्ययनाची व्याख्या सांगा. अध्ययनाच्या पद्धती सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) गथरी हयांचा अध्ययनाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) अध्ययन संक्रमण म्हणजे काय? अध्ययन संक्रमणाच्या विविध प्रकारांवर लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) दिर्घकालिक स्मृती काय आहे? टुलविंग हयांचे प्रारूप लिहा.

ब) 'कार्यस्मृती' विषयी सविस्तर लिहा.

प्रप्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) विस्मरणाच्या व्यत्यय सिद्धांत आणि विस्मृती विषयी चर्चा करा.

ब) स्मृती ह्रास हया संकल्पनेचा शैक्षणिक आणि चिकित्सा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) **पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीप प्रश्नांवर प्रत्येकी 150 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **क्रमिक अध्ययन**

ब) **चेताशरीरशास्त्र**

क) **ओठांवरची घटना**

ड) **सिनॅप्टीक प्लास्टीसिटी**

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3679

[Total No. of Pages : 2

[6307]-570

M.A. - I

PSYCHOLOGY

PSY 552 MJ : Bio-Psychology

(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***wherever necessary draw neat & suitable diagrams.***

Q1) Attempt any one of the following. **[15]**

a) Define Biopsychology and write in detail about the genetics and evolution of behaviour.

b) What is the nature and scope of Biopsychology. Write about the methods to study biopsychology.

Q2) Attempt any one of the following. **[15]**

a) Explain in detail the structure of a neuron and describe in detail the central nervous system.

b) Explain in brief about the biological base and behaviour of the senses.

Q3) Attempt any one of the following. **[15]**

a) What is biopsychology of eating? Write the theories of eating in detail.

b) What are the determinant factors of eating? Explain the factors in detail.

Q4) Attempt any one of the following. **[15]**

a) List and explain the sleeping disorder. What are the five most commonly used drugs for sleep?

b) Describe in detail the sleep-wake mechanism. How do drugs affect sleep?

Q5) Write short notes. (Any 2) **[10]**

a) Narco analysis

b) Nerve impulses

c) Body-weight regulation

d) Biological perspective-dreaming.

☯☯☯☯

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PC3679

[6307]-570
M.A. - I
PSYCHOLOGY
PSY 552 MJ : Bio-Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :-
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सूबक आकृत्या काढा.

प्र.1) पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडविणे. **[15]**

अ) जैव मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. वर्तनविषयी आनुवंशिक व उत्क्रांतीविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

ब) जैव मानसशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती काय आहे? जैव मानसशास्त्राच्या अभ्यासपद्धती विषयी माहिती द्या.

प्र.2) पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडविणे. **[15]**

अ) मज्जापेशीची रचना स्पष्ट करून मध्यवर्ती मज्जासंस्थेविषयी माहिती द्या.

ब) ज्ञानेंद्रियाचा जीवशास्त्रीय आधार व वर्तन स्पष्ट करा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडविणे. **[15]**

अ) क्षुधेचे जैवमानसशास्त्र काय आहे? क्षुधेचे विविध सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) क्षुधेचे निर्धारक घटक कोणते? ते घटक विस्ताराने स्पष्ट करा.

प्र.4) पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडविणे. **[15]**

अ) विविध निद्रा विकृतीची माहिती लिहून त्याविषयी विस्ताराने स्पष्ट करा. निद्रेसाठी सर्वसामान्यरित्या उपयुक्त असणाऱ्या पाच (5) द्रव्यांची माहिती द्या.

ब) निद्रा जागृती प्रक्रिया वर्णन करा. औषधे (Drugs) निद्रेवर कसा परिणाम करतात ते स्पष्ट करा.

प्र.5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) नार्को विश्लेषण

ब) मज्जा वेग

क) शरीर (काया) वजन नियंत्रण

ड) स्वप्नाचे जैवशास्त्रीय दृष्टिकोन

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3680

[Total No. of Pages : 2

[6307]-571

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

PSY - MJ - 553 : Personality

(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Define personality. Explain the various misconceptions of personality.

b) Explain in detail the nature & determinants of Personality.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe Alfred Adlers theory of personality.

b) Explain Karen Horney's theory of personality.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Elaborate in detail cattell's approach of personality.

b) Explain in detail Eysenck's model and Five factor model of personality.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is Julian Rotter's expectancy model of personality.

b) Discuss in detail Carl Rogers' view of personality.

Q5) Answer short notes on any two of the following in 150 words. **[10]**

a) Application of personality in Industrial setup.

b) Defense mechanism.

c) Mortin seligman.

d) Observational learning

■■■■

Total No. of Questions : 5]

PC3680

[6307]-571
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY - MJ - 553 : Personality
(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) व्यक्तिमत्वाची व्याख्या सांगा. व्यक्तिमत्वाच्या विविध गैरसमजूती स्पष्ट करा.

ब) व्यक्तिमत्वाचे स्वरुप आणि निर्धारके सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.*2)* पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) अलफ्रेड ॲडलर ह्यांचा व्यक्तिमत्वाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

ब) कॅरेन हॉर्नी ह्यांचा व्यक्तिमत्वाचा सिध्दांत सविस्तर लिहा.

प्र.*3)* पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) कॅटल ह्यांचा व्यक्तिमत्व विषयक दृष्टिकोन विस्तृतपणे विषद करा.

ब) व्यक्तिमत्वाचे आयझेंक ह्यांचे प्रारुप आणि पंच घटक प्रारुप सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.*4)* पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ज्युलियन रॉटर ह्यांचे व्यक्तिमत्वाचे अपेक्षितता प्रारुप काय आहे?

ब) कार्ल राजर्स ह्यांचा व्यक्तिमत्व विषयक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्र.*5)* पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 150 शब्दांत टिपा लिहा. **[10]**

अ) औद्योगिकी क्षेत्रातील व्यक्तिमत्वाचे उपयोजन

ब) आत्मसंरक्षक प्रणाली

क) मार्टिन सेलिगमन

ड) निरीक्षणात्मक अध्ययन

■■■■

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3681

[Total No. of Pages : 4

[6307]-572
M.A.-I
PSYCHOLOGY
PSY - 560 - MJ : Media Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figure to the right indicate full marks.***
3) ***Draw diagrams/figure wherever necessary.***

Q1) Write the answer of following in 300 words (Any One). **[15]**

a) Define Media psychology. Discuss its scope and objectives.

b) Define Media psychology. Discuss research methods in media psychology.

Q2) Write the answer of following in 300 words (Any One) **[15]**

a) Discuss cognitive factors of media violence.

b) Explain how media influences human prosocial behaviour.

Q3) Write the Answer of following in 300 words (Any One) **[15]**

a) Explain the role of psychology in advertising.

b) Discuss developmental issues in adolescents due to media.

Q4) Write the Answer of following in 300 words (Any One). **[15]**

a) Discuss media representation of disability.

b) Discuss representation of minority group in media.

Q5) Write short notes in 150 words (Any Two) **[10]**

a) Development in media research

b) Media violence research

c) Pornography

d) Gender representation in the media

❃ ❃ ❃

Total No. of Questions : 5]

PC3681

[6307]-572

M.A.-I

PSYCHOLOGY

PSY - 560 - MJ : Media Psychology

(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :-
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे आकृती काढा.
4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 300 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[15]**

अ) माध्यम मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. व त्याचे व्याप्ती आणि उद्दिष्टे लिहा.

ब) माध्यम मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. माध्यम संशोधनातील पद्धतींवर चर्चा करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 300 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[15]**

अ) माध्यम हिंसाचारातील बोधनीक घटक यांवर चर्चा करा.

ब) माध्यमांचा व्यक्तीच्या समाजाभिमुख वर्तनावर कसा प्रभाव पडतो स्पष्ट करा?

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 300 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[15]**

अ) मानसशास्त्राची जाहिरातीमधील भूमिका स्पष्ट करा.

ब) माध्यमांमुळे किशोरामध्ये उद्भवणार-या वैकासिक समस्यांबाबत चर्चा करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 300 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[15]**

अ) माध्यमातील ‘दिव्यांग प्रतिनिधीत्व’ यावर चर्चा करा.

ब) माध्यमातील ‘अल्पसंख्यांक प्रतिनिधीत्व’ यावर चर्चा करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर 150 शब्दांत टीपा लिहा. **[10]**

अ) माध्यम संशोधनातील विकास

ब) माध्यम हिंसाचार संशोधन

क) पोर्नोग्राफी

ड) माध्यमातील लिंगभिमुख प्रतिनिधीत्व

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3682

[Total No. of Pages : 4

[6307]-573
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY 561MJ : Educational Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figares to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Explain the social and spiritual development.

b) Write the methods of studying behaviour.

Q2) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) What is Juverile Delinquents? Explain the causes and types of Juverile Delinquents.

b) State the factors that influence teacher classroom control and effectiveness.

Q3) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Differentiate between physically disabled and emotionally disturbed children.

b) What is Emotional Intelligence? Explain the theories of emotionally Intelligence.

Q4) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) What is educational Psychology? Explain the fields of educational psychology.

b) Explain the students performance in traditional education and non-traditional eduction.

Q5) Answer short notes on any two of the following in 150 words each. **[10]**

a) Intellectual giftedness.

b) Emotional development.

c) Importance of educational psychology.

d) Learning in classroom.

❃ ❃ ❃

Total No. of Questions : 5]

PC3682

[6307]-573
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
PSY 561MJ : Educational Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) सामाजिक आणि अध्यात्मिक विकास स्पष्ट करा.

ब) शिक्षण वर्तनाच्या पद्धती लिहा.

प्र.2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) बालगुन्हेगारी म्हणजे काय? बालगुन्हेगारीची कारणे व प्रकार स्पष्ट करा.

ब) शिक्षकाचे वर्गनियंत्रण व परिणामकारक घटक स्पष्ट करा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) शारिरीक अपंगत्व आणि भावनिक अस्वस्थ मुले यामधील फरक स्पष्ट करा.

ब) भावनिक बुद्धीमत्ता म्हणजे काय? भावनिक बुद्धीमत्तेचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) शैक्षणिक मानसशास्त्र म्हणजे काय? शैक्षणिक मानसशास्त्राची क्षेत्रे स्पष्ट करा.

ब) परंपरागत शिक्षण आणि अपरंपरागत शिक्षणातील विद्यार्थ्यांचे निर्वतन स्पष्ट करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 150 शब्दांत टीपा लिहा. **[10]**

अ) बौद्धिक प्रतिभावान

ब) भावनिक विकास

क) शैक्षणिक मानसशास्त्राचे महत्त्व

ड) वर्गातील अध्ययन

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3683

[Total No. of Pages : 4

[6307]-574
First Year M.A.
PSYCHOLOGY
PSY-562-MJ : Criminal Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Marks on the right indicate total marks.***

Q1) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Explain the link between terrorism and human psychology.

b) Discuss the approaches to study criminology.

Q2) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Explain the determinants of crime prevention.

b) Describe the various types of cyber - crimes.

Q3) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Elaborate the role of psychological testing in assessing criminal tendencies.

b) Explain the process of profiling criminal personality.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in 300 words. **[15]**

a) Elaborate the role of psychology in prisoners' rehabilitation.

b) Explain the techniques used in forensic psychology.

Q5) Write short notes on any Two in 150 words. **[10]**

a) Trait theory.

b) Rorschach inkblot test.

c) Anti-social personality disorder.

d) Sex offenders.

❃ ❃ ❃

Total No. of Questions : 5]

PC3683

[6307]-574
First Year M.A.
PSYCHOLOGY
PSY-562-MJ : Criminal Psychology
(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* **तास***]* *[***एकूण गुण** *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजीची प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आतंकवादी व मानवी मानसशास्त्र या मधील संबंध स्पष्ट करा.

ब) गुन्हेगार अभ्यास दृष्टिकोन यावर चर्चा करा.

प्र.2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) गुन्हेगारी रोखण्याचे निरर्धारके स्पष्ट करा.

ब) सायबर गुन्हेगारीचे विविध प्रकारांचे वर्णन करा.

प्र.3) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) गुन्हेगारी प्रवृत्तीचे मुल्यमापन करणाऱ्या मनोमापन चाचण्याच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

ब) गुन्हेगारी व्यक्तिमत्वाचे प्रोफाईलिंग प्रक्रियेचे वर्णन करा.

प्र.*4)* खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) कैद्यांचे पुनर्वसन करताना मानसशास्त्राची भूमिकेचे वर्णन करा.

ब) न्यावैद्यक मानसशास्त्रात उपयोगात आणणारे विविध तंत्र स्पष्ट करा.

प्र.*5)* खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. **[10]**

अ) गुण सिद्धांत

ब) रोर्शाची शाई डागाची चाचणी

क) समाज विरोधी व्यक्तिमत्त्व विकृती

ड) लैगिंक गुन्हेगारी

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC4043

[Total No. of Pages : 2

[6307]-2071

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-601-MJ : Professionalism in Psychology

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidate:

1) *All questions are compulsory.*
2) *All questions curry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 500 words. **[15]**

a) Explain in detail about legal foundations of Psychological Practice.

b) Describe professional code of conducts as per APA.

Q2) Answer any one of the following question in 500 words. **[15]**

a) Describe various ethical issues is psychological assessment.

b) Explain in detail about various research ethics in Psychology.

Q3) Answer any one of the following question in 500 words. **[15]**

a) Evaluate various legal considerations in rehabilitation in relation with RCI ACT.

b) Describe about legal considerations in employee health & well being.

Q4) Answer any one of the following question in 500 words. **[15]**

a) Describe various counselling skills in detail with suitable examples.

b) Discuss in detail about basic principles of counselling relations with suitable examples.

Q5) Answer any 2 questions in 250 words. **[10]**

a) Ethical decision-making

b) Confidentiality

c) POSCO Act

d) Negotiation skills

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

PC4043

[6307]-2071
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-601-MJ : Professionalism in Psychology
(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) 500 शब्दांत पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) मानसशास्त्रीय व्यवसायासंबंधीच्या कायदेशीर बाबींबद्द्ल सविस्तर स्पष्टीकरण दया.

ब) APA नुसार व्यावसायिक आचारसंहितेचे वर्णन करा.

प्र.2) 500 शब्दांत पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) मानसशास्त्रीय मूल्यांकनातील विविध नैतिक मुद्दयांचे वर्णन करा.

ब) मानसशास्त्रातील विविध संशोधन नीतिमत्तेबद्द्ल तपशिलवार वर्णन करा.

प्र.3) 500 शब्दांत पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) RCI च्या अनुशंगाने पूनर्वसनातील विविध कायदेशीर बाबींचे मूल्यांकन करा.

ब) कर्मचारी आरोग्य आणि कल्याण मधील कायदेशीर बाबींचे वर्णन करा.

प्र.4) 500 शब्दांत पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) योग्य उदाहरणांसह विविध समुपदेशन कौशल्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

ब) समुपदेशन संबंधाच्या मुलभूत तत्त्वांबद्द्ल सोदाहरण चर्चा करा.

प्र.5) कोणत्याही 2 प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे द्या. **[10]**

अ) नैतिक निर्णय घेणे

ब) गोपनियता

क) पोस्को कायदा

ड) वाटाघाटी कौशल्य

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-4975

[Total No. of Pages : 2

[6307]-2072

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-604 MJ : Indian Psychology

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figure to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Discuss about psychology in the Indian tradition along with its sources.

b) Explain in detail about the concept of mind & body in Indian Psychology.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Explain in detail about Buddhist perspective.

b) Explain in detail about Yoga perspective.

Q3) **Answer short note on any one of the following in about 250 words :[5]**

a) Roots of Indian Psychology.

b) Satva-raja-tamagun model.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PC-4975

[6307]-2072
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-604 MJ : Indian Psychology
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भारतीय परंपरेतील मानसशास्त्राबद्दल त्याच्या स्रोतांसह चर्चा करा.

ब) भारतीय मानसशास्त्रातील मन आणि शरीर या संकल्पनेवर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) बौद्ध दृष्टीकोनाचे तपशिलवार वर्णन करा.

ब) योगाच्या दृष्टीकोनाबद्दल तपशिलवार सांगा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नावर 250 शब्दांत टिपा लिहा. **[5]**

अ) भारतीय मानसशास्त्राचा पाया

ब) सत्व–रज–तम गुण प्रारुप

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3684

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2073

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-602 MJ : Clinical Psychology : Psychopathology - I

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figure to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Define Psychological disorder. Explain the Criteria of Psychological disorder.

b) Define Intellectual Disability. Explain the causes of Intellectual Disability.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Define depression. Explain the causes of Depression.

b) Explain the term sucide. What are the types & Causes of Sucide?

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is Anxiety disorder? Explain the phobia & panic disorder.

b) Describe the history of DSM.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is schizophrenia? Explain the symptoms of schizophrenia.

b) Describe the somatic symptom related Disorders.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words each :** **[10]**

a) Conversion Disorder

b) DSM-5

c) Sleeping Disorder

d) Adjustment Disorder

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PC-3684

[6307]-2073
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-602 MJ : Clinical Psychology : Psychopathology - I
(2023 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुन गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मानसिक विकृतिची व्याख्या लिहा. मानसिक विकृतीचे निकष स्पष्ट करा.

ब) बौद्धीक अक्षमतेची व्याख्या लिहा. बौद्धिक अक्षमतेची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) अवसादाची व्याख्या लिहा. अवसादाची कारणे स्पष्ट करा.

ब) 'आत्महत्या' ही संकल्पना स्पष्ट करा. आत्महत्येची प्रकार आणि कारणे लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) चिंता विकृती म्हणजे काय? दुर्मिती आणि उन्माद विकृती स्पष्ट करा.

ब) डि एस एम (DSM) च्या इतिहासाचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) छिन्न मनस्क विकृती म्हणजे काय? छिन्नमनस्क विकृतीची लक्षणे स्पष्ट करा.

ब) मनोशाररिक विकृतीच्या लक्षणांचे वर्णन करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोहांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टिपा लिहा.** **[10]**

अ) **रूपांतरीत विकृती**

ब) **डि. एस. एम.** (DSM)-5

क) **निद्रा विकृती**

ड) **समायोजन विकृती**

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-4972

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2074

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-605-MJ : Personnel Psychology

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) Define personnel psychology. Explain its nature, functions and scope.

b) What is organisation? Discuss different types of organisations with suitable examples.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) What is competency Mapping? Describe models and need of competency mapping.

b) Explain the concept of Strategic workforce planning. Describe its importance in aligning human resource goals with organisational objectives.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) Define performance appraisal and explain its need in organisational settings. How does it contribute to employee development and organisational success?

b) What is training programme? Describe the characteristics of effective training programme.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) What is 'Compensation' in personnel psychology? Evaluate its importance and benefits.

b) What are employee benefit types? Describe it in detail.

Q5) Answer short notes on any two of the following in 250 words : **[10]**

a) Current practices in personnel psychology.

b) Social media in talent acquisition.

c) Types of training programmes.

d) Developing a reward strategy.

Total No. of Questions : 5]

PC-4972

[6307]-2074

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-605-MJ : Personnel Psychology

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) कर्मचारी मानसशास्त्र परिभाषित करा. त्याचे स्वरुप कार्ये आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) संघटना म्हणजे काय? विविध प्रकारच्या संस्थांची योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) सक्षमता मॅपिंग म्हणजे काय? सक्षमता मॅपिंगची गरज आणि प्रारूप यांचे वर्णन करा.

ब) स्ट्रॅटेजिक वर्कफोर्स प्लॅनिंगची संकल्पना स्पष्ट करा. संस्थात्मक उद्दिष्टांसह मानवी संसाधन उद्दिष्टे संरेखित करण्यासाठी त्याचे महत्वाचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) कार्य निर्वर्तनाची व्याख्या लिहून संघटनात्मक परिवेषामध्ये त्यांचा आवश्यकता स्पष्ट करा. कर्मचारी विकाश आणि संस्थात्मक यशामध्ये ते कसे.

ब) प्रशिक्षण कार्यक्रम म्हणजे काय? प्रभावी प्रशिक्षण पद्धतीचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[15]**

अ) **कर्मचारी मानसशास्त्रात 'भरपाई' म्हणजे काय? त्याचे महत्व आणि फायदे यांचे मूल्यांकन करा.**

ब) **कर्मचारी लाभाचे प्रकार काय आहेत त्यांचे सविस्तर वर्णन करा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा :** **[10]**

अ) **कर्मचारी मानसशास्त्रातील सध्याच्या चालीरीती.**

ब) **प्रतिभा संपादनात सोशल मीडिया ची भूमिका**

क) **प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे प्रकार**

ड) **बक्षिस धोरण विकसित करणे**

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : [ ]

PC-4978

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2075
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-607-MJ : Counselling Processes
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) Describe the training, job setting and activities of the counselor.

b) Discuss the characteristics of effective counselor.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) Discuss the process of communication in counselling. Describe the process of relationship building.

b) Explain the core conditions of counselling and its importance in detail.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) Discuss the goals and methods in in-depth exploration.

b) Discuss different modes of feedback in counselling process.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[15]**

a) What is assessment? Discuss the process of diagnosis with reference to assessment.

b) Explain the process of goal setting with suitable examples.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (Any two) : **[10]**

a) Non-Malificience.

b) Working Alliance.

c) Confrontation.

d) Termination.

Total No. of Questions : 5]

PC-4978

[6307]-2075

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-607-MJ : Counselling Processes

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) समूपदेशकाचे प्रशिक्षण, कार्यक्षेत्र व कार्यकृती यांचे वर्णन करा.

ब) प्रभावी समुपदेशकाची वैशिष्ट्ये यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) समूपदेशनातील संप्रेषण प्रक्रियेवर चर्चा करा. तसेच समुपदेशनात्मक संबंध विकसीत करण्याची पद्धत वर्णन करा.

ब) समुपदेशनाच्या मुलभूत अटी आणि त्यांचे महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) सखोल शोधनाचे उद्दिष्ट्ये आणि पद्धती यांवर चर्चा करा.

ब) समुपदेशन प्रक्रियेतील पुनर्भरणाच्या विविध स्वरुपांवर (modes) चर्चा करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा.** **[15]**

अ) **मूल्यनिर्धारण म्हणजे काय? निदान प्रक्रियेवर मूल्यनिर्धारणाच्या संदर्भाने चर्चा करा.**

ब) **उद्दिष्ट आखणी प्रक्रिया सोदाहरण स्पष्ट करा.**

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) **इजा न पोहचवणे**

ब) **कार्यात्मक मैत्री**

क) **सन्मुखीकरण**

ड) **समारोप**

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC3685

[Total No. of Pages : 2

[6307]-2076

M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-603 MJ : Psychodiagnostics
(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is STAXI - 2? Describe various subscales of STAXI - 2.

b) Discuss in details the MMPI - II as a tool for the diagnosis of pathology.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe the Bender Gestalt Test. How can it be used to diagnose psychopathology.

b) What is projective test. Describe the children's apperception test.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is behavioural assessment? Discuss the various methods of psychophysiological assessment.

b) Describe the career assessment inventory.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe the various tools for diagnosing cognitive impairment.

b) Describe the patient, non - patient and clinical trials version of the structured interview for DSM-5.

Q5) Write short notes on any two in 100 words. **[10]**

a) Mental state examination

b) Wechsler's scale for children

c) Difference between psychometrics and psychodiagnostics

d) Adjustment scale

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

PC3685

[6307]-2076

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-603 MJ : Psychodiagnostics

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) स्टॅक्सी-2 म्हणजे काय? स्टॅक्सी 2 या चाचणीच्या विविध घटक चाचण्यांचे वर्णन करा.

ब) एम.एम.पी.आय.-II या चाचणीची एक मनोविकृती चिकित्सात्मक साधन म्हणुन चर्चा करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) बेंडर दृश्य कारक गेस्टाल्ट चाचणीचे वर्णन करा. मनोविकृती चिकित्सेसाठी या चाचणीचा वापर कसा करता येईल?

ब) प्रक्षेपण तंत्रे म्हणजे काय? लहान मुलांनसाठी आसंवेदन चाचणी विषयी सविस्तर लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) वर्तनमुल्यमापन म्हणजे काय? मनोशारीरिक मुल्यमापनांचे विविध पद्धतीवर चर्चा करा.

ब) कारर्किद (व्यावसायिक) मुल्यमापन चाचणी सविस्तर लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) बोधनिक बिघाड निदानाच्या विविध साधनांचे वर्णन करा.

ब) DSM-5 तील संरचित चिकित्सात्मक मुलाखत पद्धतीतील रूग्ण, रूग्णेत्तर व चिकित्सात्मक आवृत्तीचे वर्णन करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोघांवर100 शब्दात टिपा लिहा. **[10]**

अ) मानसिक स्थिती परिक्षण

ब) वेश्लर यांची लहानमुलांनसाठी चाचणी

क) मनोमिती व मनोनिदान यातील फरक

ड) समायोजन चाचणी

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-4985

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2077

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY-606 MJ : Organizational Behaviour (OB)

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figure to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Explain Autocratic & custodial model of OB.

b) Discuss the impact of attitude & job satisfaction on OB in detail.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Elaborate Hackman & Oldham's Job characteristics model.

b) Describe sources of work stress and suggest strategies to manage work stress.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) Evaluate the concept of power, Politics & its impact on OB.

b) Describe behavioral approach to Leadership style.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[15]**

a) What is communication? Elucidate its functions & types.

b) What is organizational conflict? Elaborate strategies for conflict resolution.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words :** **[10]**

a) Challenges of OB

b) Quality of work life model

c) Fiedler's contingency model

d) Empowerment & participation

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PC-4985

[6307]-2077
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY-606 MJ : Organizational Behaviour (OB)
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) संघटना वर्तनाचे हुकूमशाही आणि ताब्यात ठेवणारी प्रारुप स्पष्ट करा.

ब) संघटना वर्तनावर अभिवृत्तीचा आणि नोकरीतील समाधानाचा प्रभाव याविषयी सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) हॅकमन आणि ओलहॅमचे कामाच्या वैशिष्ट्यांचे प्रारुप विस्तृत करा.

ब) कामाच्या तणावाच्या स्त्रोतांचे वर्णन करा आणि कामाच्या तणावाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी धोरणे सुचवा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) शक्ती, राजकारण व यांचा संघटना वर्तनावर होणारा प्रभाव, या संकल्पनेचे मुल्यमापन करा.

ब) वर्तनवादी दृष्टीकोणातून नेतृत्वशैलीचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) संप्रेषण म्हणजे काय? त्याची कार्ये आणि प्रकार विषद करा.

ब) संघटनात्मक संघर्ष म्हणजे काय? विवाद निराकरणासाठीचे धोरण सविस्तर लिहा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टिपा लिहा.** **[10]**

अ) **संघटन वर्तनाची आव्हाने**

ब) **कामासंदर्भात जीवनाचा दर्जा प्रारुप**

क) **फिडलरचे कॅब्टिजजेन्सी प्रारूप**

ड) **सबलीकरण आणि सहभाग**

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-4983

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2078
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY - 608 - MJ : Counselling Skills and Psychotherapy
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss the desirable qualities of counselling relationship and the counselor.

b) Discuss how the counselor's values beliefs influence his work style.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss essential skills for promoting change.

b) Discuss how can counselor create comfortable closure to the client.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Discuss the client centered counselling.

b) Discuss the Rational emotion behavioral therapy with suitable case study.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Describe the LGB TQ counselling with suitable hypothetical case study.

b) Discuss the crisis trauma counselling with suitable hypothetical examples.

Q5) Write short notes on (any two) : **[10]**

a) Therapeutic Alliance

b) Probing skills

c) Reflecting feeling

d) Supervision.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

PC-4983

[6307]-2078
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY - 608 - MJ : Counselling Skills and Psychotherapy
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) समुपदेशनात्मक संबंध आणि समुपदेशक यांची आवश्यक गुणधर्म यावर चर्चा करा.

ब) समुपदेशकाची मुल्ये, विश्वास त्यांच्या कार्यशैलीवर कसे प्रभाव टाकतात? चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) बदलांना प्रोत्साहन देण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये कोणती यावर चर्चा करा.

ब) समुपदेशक सल्लार्थ्याशी सुसह्य जवळीक कशी साधू शकतो? चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) सल्लार्थी केंद्रि समुपदेशनावर चर्चा करा.

ब) सुयोग्य वृत्तेतिहासाच्या आधारे तर्कसंगत वर्तनोपचार पद्धतीवर चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. **[15]**

अ) सुयोग्य काल्पनिक वृत्तेतिहासाच्या आधारे एल.जी.बि.टी.क्यू सांगुण – देशनाचे वर्णन करा.

ब) पेच प्रसंग आणि आधातासाहीचे समुपदेशन यावर सुयोग्य काल्पनीक उदाहरणासह चर्चा करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) **उपचारात्मक मैत्री**

ब) **उद्दिपन** (Probing) **कौशल्य**

क) **भावना परावर्तन**

ड) **पर्यवेक्षण**

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : [ ]

PC4044

[Total No. of Pages :4

[6307]-2079

Second Year M.A.

PSYCHOLOGY

PSY - 610 - MJ : Health Psychology

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Define health psychology. Explain the need of health psychology.

b) What is bio-psychosocial model? Discuss the interactions described by bio-psychosocial model of health.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) How does stress impact on immune system? Describe its relation to various diseases.

b) Explain how nutrition and metabolism are related to health issues.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is the role of behavioural factors in development of diseases? Give an appropriate examples.

b) Explain the barriers to modifying poor health behaviour.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Define stress. Describe the importance of stress management by social support.

b) Explain the impact of social media on modern health intervention techniques.

Q5) Short notes. (Any Two) **[10]**

a) Mind - body relation

b) Eating disorder

c) Good health habits

d) Cognitive Behavioural Theraphy (CBT)

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

PC4044

[6307]-2079

Second Year M.A.

PSYCHOLOGY

PSY - 610 - MJ : Health Psychology

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आरोग्य मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. आरोग्य मानसशास्त्राची आवश्यकता स्पष्ट करा.

ब) जैव-मनोसामाजिक प्रारूप म्हणजे काय? जैव-मनोसामाजिक प्रारूपामध्ये वर्णन केलेल्या आंतरक्रियांविषयी चर्चा करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) रोगप्रतिकारक यंत्रणा ताणामुळे कशी प्रभावित होते? ताणाचा वेगवेगळ्या आजारांशी असलेला संबंध विशद करा.

ब) पोषक अन्नघटक आणि चयापचय क्रिया आरोग्याच्या समस्यांशी कसे संबंधीत आहेत ते स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आजारांच्या वाढीमध्ये वर्तनाशी संबंधीत घटकांची भूमिका काय असते? योग्य उदाहरणे द्या.

ब) निकृष्ट आरोग्य वर्तन सुधार प्रक्रियेतील अडथळे स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ताणाची व्याख्या लिहा. सामाजिक आधाराच्या सहाय्याने ताणाच्या व्यवस्थापनाचे महत्त्व विशद करा.

ब) आधुनिक आरोग्य आंतरनिरसन तंत्रात सामाजिक प्रसार माध्यमांचा प्रभाव स्पष्ट करा.

प्र.5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) मन-शरीर संबंध.

ब) खाण्याशी संबंधीत विकृती.

क) चांगल्या आरोग्याच्या सवयी.

ड) बोधात्मक वर्तणूक तंत्र.

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : ______

PC4045

[Total No. of Pages : 2

[6307]-2080

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY - 611 - MJ : Advanced Social Psychology

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***English version is valid.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Define Social Psychology. Explain key concepts of Social Psychology.

b) Explain research methods of studying social behavior.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is aggression? Explain ways of reducing aggression.

b) What is attribution? Explain biases and errors in attribution.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) What is close relationship? Explain types of close relationship.

b) What is attraction? Explain internal and external determinants of attraction.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words. **[15]**

a) Explain applications of social psychology in politics and leadership.

b) Explain applications of social psychology in family life and interpersonal relationship.

Q5) Answer any two of the following in about 250 words. **[10]**

a) Survey

b) Schema

c) Romantic relations

d) Application of social Psychology in business

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

PC4045

[6307]-2080

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

PSY - 611 - MJ : Advanced Social Psychology

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) सामाजिक मानसशास्त्र म्हणजे काय? सामाजिक मानसशास्त्रातील मुलभूत संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) सामाजिक वर्तन अभ्यासण्याच्या संशोधन पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आक्रमकता म्हणजे काय? आक्रमकता कमी करण्याचे मार्ग स्पष्ट करा.

ब) प्रत्यारोपण म्हणजे काय? प्रत्यारोपणातील पक्षपात आणि प्रमाद स्पष्ट करा.

प्र.3) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) घनिष्ट संबंध म्हणजे काय? घनिष्ट संबंधांचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) आकर्षण म्हणजे काय? आकर्षणाची आंतरिक आणि बाह्य निर्धारके स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) राजकारण आणि नेतृत्व यांतील सामाजिक मानसशास्त्राचे उपयोजन स्पष्ट करा.

ब) कौटुंबिक जीवन आणि अंतरव्यक्तिक संबंध यांतील सामाजिक मानसशास्त्राचे उपयोजन स्पष्ट करा.

प्र.5) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सर्वेक्षण

ब) आकृतिबंध

क) अद्भुतरम्य नातेसंबंध

ड) सामाजिक मानसशास्त्राचे उद्योगातील उपयोजन

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-4988

[Total No. of Pages : 4

[6307]-2081
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY - 612 - MJ : Psychology of Gender
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
2) ***Figure to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) What is the concept of Identity? Explain in detail multiple identities.

b) Explain the family dynamics in relation to sibling relationships and intergenerational gap.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) What is gender? Compare any two sexual orientations.

b) Explain how gender roles influence social identity in youth.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Discuss in detail the issues related to sexuality in youth.

b) Discuss the relationship between youth, gender and violence. What are the underlying causes of gender-based violence?

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[15]**

a) Evaluate the impact of gender discrimination on youth.

b) Explore the strategies for enhancing work life balance in the lives of youth.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words.** **[10]**

a) Political Issues surrounding gender

b) Workplace identity

c) Gender Fluidity

d) Women empowerment.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

PC-4988

[6307]-2081
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
PSY - 612 - MJ : Psychology of Gender
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ओळख ही संकल्पना काय आहे? एकाधिक ओळखीचे तपशीलवार वर्णन करा.

ब) भावंडांचे नाते आणि आंतरपिढीतील अंतर यांच्या संबंधातील कौटुंबिक वातावरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) लिंग म्हणजे काय? कोणत्याही दोन लैंगिक अभिमुखतांची तुलना करा.

ब) लिंग भूमिका ही तरूणांमधील सामाजिक ओळखीवर कसा प्रभाव पाडते ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) तरूणांमधील लैंगिकतेशी संबंधित समस्यांवर तपशीलवार चर्चा करा.

ब) तारूण्य, लिंग आणि हिंसा यांच्यातील संबंधावर चर्चा करा. लिंग आधारित हिंसाचाराची मूळ कारणे कोणती आहेत?

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) तरूणांवरील लिंग भेदभावाच्या प्रभावाचे मूल्यांकन करा.

ब) तरूणांच्या जीवनातील कार्य–जीवन समतोल वाढवण्याची धोरणे यांबद्दल चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा. **[10]**

अ) लिंगाशी संबंधित राजकीय समस्या

ब) कार्यस्थळ ओळख

क) लिंग तरलता

ड) महिला सक्षमीकरण

▽▽▽▽